

postmottak@kd.dep.no

Deres ref
12/1421

Vår ref
OU- 049-13

Dato
31.10.2013

Høring – forslag til endringer i universitets- og høyskoleloven

Norsk Presseforbund (NP) er fellesorganet for alle norske medier i etiske og redaksjonelt faglige spørsmål. Norsk Redaktørforening (NR) organiserer rundt 750 norske redaktører fra alle typer medier. Norsk Journalistlag (NJ) er organisasjonen for redaksjonelle medarbeidere og frilansere som har journalistikk som hovedyrke. Alle foreningene har blant annet som formål å verne om ytringsfrihet og informasjonsfrihet.

Vår uttalelse begrenser seg til den delen av høringen som gjelder innsyn og åpenhet - klageinstans ved klager på avslag etter offentleglova.

Departementets forslag:

Vi viser til departementets forslag om å overføre oppgaven med å behandle avslag over klager på innsyn til "Felles klagenemnd for behandling av klagesaker etter lov om universiteter og høyskoler § 4-7 til § 4-10." (heretter "Felles klagenemnd").

Vårt syn:

Vi støtter ikke dette forslaget. Vi mener for det første det ikke er hjemmel for å gjøre en slik endring gjennom å endre Universitets- og høyskoleloven. Videre er vi uenig i at felles klagenemnd er rette organ til å klagebehandle innsynskrav fordi det vil føre til en svekket klagebehandling.

1. Endringen mangler lovhjemmel

En endring i klageinstans etter offentleglova må følge av offentleglova, ikke universitets- og høyskoleloven. Dette følger av helt alminnelig lovtekniske prinsipper, og er dessuten fastlåst av Sivilombudsmannen i sak 2110/632: Klageorgan for universiteter og høyskoler i saker om dokumentinnsyn etter offentlighetsloven.

"Regler om klageorgan for universitets- og høyskolesektoren i saker om innsyn etter offentlighetsloven kan etter mitt syn ikke gis med hjemmel i universitets- og høyskoleloven. Klageordningen på offentlighetslovens område er forutsatt å være uttømmende regulert i offentlighetsloven med forskrifter. Kongen har med hjemmel i offentlighetsloven § 32 første ledd fjerde punktum adgang til å gi forskrift om hvilket organ som skal være klageorgan i saker etter offentlighetsloven. Dersom departementet fastholder at det er en hensiktsmessig ordning at klagenemndene for universiteter og høyskoler skal være klageorgan i slike saker, må dette eventuelt gjennomføres ved bruk av denne forskriftskompetansen."

Dette alene må føre til at endringen ikke gjennomføres.

2. Endringen vil føre til en svekket klagebehandling

*Uavhengighet

Etter offentleglova § 32 (1) er klageinstans "det forvaltningsorganet som er nærmast overordna det forvaltningsorganet som har gjort vedtaket." Hensynet bak dette er opplagt å sikre en uavhengig behandling innsynskravet. Vi mener Kunnskapsdepartementet ivaretar dette hensynet best. Å få en nasjonal likebehandling er ønskelig for alle innsynskrav, uavhengig av hvilken sektor man tilhører. Vi er derfor uenige i at hensynet til likebehandling, som departementet fremmer, er relevant for overføring av klagebehandlingen til Felles klagenemnd. Likebehandlingskravet må vurderes opp mot alle som er omfattet av offentlighetsloven, og ikke mellom aktører innad i en bransje.

*Effektivitet

Klager over avslag på innsyn skal behandles "uten ugrunnet opphold", jf. offl. § 32(3). Departementet skriver at "det forutsetter at klagenemndens arbeid organiseres slik at fristene for saksbehandling overholdes".

Både Justisdepartementet i sin veileder til offentleglova, og Sivilombudsmannen, har fremhevet at det i dette ligger strenge krav til effektiv og rask behandling. Måten en virksomhet er organisert på, skal ikke påvirke dette. I sak 2008/1718 uttaler Sivilombudsmannen at en saksbehandlingstid på mellom to og tre uker etter mottakelse, vanskelig kan aksepteres.

Kravene til saksbehandlingstid er vanskelig nok for departementene å overholde, noe mediene stadig opplever, og som Sivilombudsmannen har gitt kritikk for i flere av sine uttalelser. Overføres klagebehandlingen til en nasjonal nemnd som består av personer fra ulike deler av landet og som møtes et begrenset antall ganger i året, kan vi ikke se annet enn at dette kommer til å føre til ytterligere forsinkelser i saksbehandlingen. Departementet har heller ikke sagt noe konkret om hvordan man tenker at dette kravet skal ivaretas fra nemndas side. Hensynet til saksbehandlingen taler derfor også mot en slik overføring.

Med vennlig hilsen

For Norsk Redaktørforening

For Norsk Journalistlag

For Norsk Presseforbund

Arne Jensen
generalsekretær

Thomas Spence
leder

Kristine Foss
jurist

Kopi:
Lovavdelingen
Sivilombudsmannen